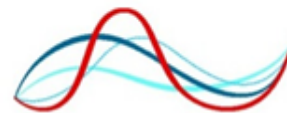

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Godišnji izvještaj o investicijama u dugotrajnu imovinu (INV-P) za 2015.

Organizacijska jedinica: Sektor ekonomskih statistika/Služba obračuna BDP-a rashodna metoda/
Odjel za investicije

Priredili: Marijana Dragičević i Odjel za investicije

prosinac 2016.

0. Osnovne informacije

- **Svrha, cilj i predmet istraživanja**

Istraživanjem Godišnji izvještaj o investicijama u dugotrajnu imovinu (INV-P) pravnih osoba prikupljaju se podaci o izvorima financiranja/stjecanja investicija u dugotrajnu imovinu, investicijama u novu i rabljenu dugotrajnu imovinu i dezinvesticijama po vrstama imovine te investicijama u novu i rabljenu dugotrajnu imovinu prema namjeni ulaganja i području.

Podaci prikupljeni tim istraživanjem služe kao jedna od važnijih ulaznih baza podataka za obračun kategorija ukupnih bruto investicija u fiksni kapital i regionalnih investicija, za potrebe obračuna investicija kao jedne od stavki bruto domaćeg proizvoda prema rashodnoj metodi, za potrebe nacionalnih računa i strukturnih poslovnih statistika te za analitičke svrhe, posebno pravnih osoba.

- **Izvještajno razdoblje**

Kalendarska godina

- **Pravna osnova**

- ✓ Zakon o službenoj statistici (NN, br. 103/03., 75/09., 59/12. i 12/13. – pročišćeni tekst)
- ✓ Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2013. – 2017.
- ✓ Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske za 2015.
- ✓ Uredba (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (ESA 2010), (SL L 174/1, 26. lipnja 2013.)

- **Sustav klasifikacije**

- ✓ Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007. (NN, br. 58/07. i 72/07.)
- ✓ Klasifikacija proizvoda po djelatnostima Republike Hrvatske – KPD 2008. (NN, br. 108/08.)
- ✓ Klasifikacija proizvoda po djelatnostima Republike Hrvatske – KPD 2015. (NN, br. 157/14.)
- ✓ Teritorijalni šifarnici: županija, gradova/općina
- ✓ Šifarnik Neraspoređeno po gradovima/općinama
- ✓ Šifarnik Vrsta jedinica

- **Koncepti i definicije**

Prikupljaju se podaci o investicijama u novu i rabljenu dugotrajnu imovinu i dezinvesticijama (prodaji i ostalim umanjnjima dugotrajne imovine) po vrstama imovine, investicijama u novu i rabljenu dugotrajnu imovinu prema namjeni ulaganja i području te o izvorima financiranja/stjecanja investicija u dugotrajnu imovinu.

Obuhvaćaju se investicije neposrednog investitora u zemlji (krajnjega korisnika ili onoga koji u njegovo ime investira).

Ostvarene investicije (dezinvesticije) u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu obuhvaćaju novu i rabljenu dugotrajnu imovinu domaćega i inozemnog podrijetla, dugotrajnu imovinu u vlasništvu i dugotrajnu imovinu nabavljenu pod uvjetima financijskog *leasinga*.

Investicije obuhvaćaju nabavljenu dugotrajnu imovinu u zemlji i inozemstvu, nabave nove i rabljene imovine, nabave pod uvjetima financijskog *leasinga*, imovinu stečenu bez naknade i kao kapitalni transfer u naturi te imovinu proizvedenu i zadržanu za vlastite potrebe.

Obuhvaća se imovina koja služi i za civilne i za vojne svrhe.

Ostvarene investicije jesu u tijeku izvještajne godine izvršene gradnje i nabave imovine bez obzira na to jesu li završene i plaćene.

Investicije u novu dugotrajnu imovinu obuhvaćaju sljedeće ostvarene, plaćene i neplaćene vrijednosti:

- ✓ nabavu/gradnju nove (domaće i uvozne) i u izvještajnoj godini uvezene rabljene dugotrajne imovine
- ✓ nabavnu vrijednost dugotrajne imovine nabavljene pod uvjetima financijskog *leasinga*
- ✓ dugotrajnu imovinu proizvedenu/izgrađenu u vlastitoj režiji, zadržanu za vlastite potrebe, internu realizaciju
- ✓ dugotrajnu imovinu nabavljenu razmjenom dobara/trampom
- ✓ dugotrajnu imovinu stečenu bez naknade, prijenosima/kapitalnim transferima sredstava u naturi (osim financijske imovine)
- ✓ znatnija poboljšanja postojeće dugotrajne imovine (rekonstrukcija, remont, modernizacija, dogradnja, proširenje, restauracija građevina, spomenika i dr., investicijsko održavanje i sl.)
- ✓ prirodni rast dugotrajne imovine
- ✓ ulaganja u nekretnine
- ✓ ulaganja u imovinu radi stjecanja zarade porastom njezine tržišne vrijednosti ili zarade na najmovnim aktivnostima
- ✓ investicijska ulaganja na tuđoj imovini koja se koristi na temelju ugovora, ako ih zakupoprimac evidentira kao dugotrajnu imovinu
- ✓ dio sitnog inventara koji se eventualno vodi kao dugotrajna imovina i čiji je vijek trajanja i korištenja dulji od godinu dana
- ✓ vojne objekte, opremu i oružje kojima se koristi vojska, nevojne jedinice, poduzetnici i ustanove (bez oružja knjiženoga kroz zalihe kao kratkotrajna imovina)
- ✓ velike sanacije odlagališta otpada.

Investicije u rabljenu dugotrajnu imovinu obuhvaćaju iste te vrijednosti, ali rabljene dugotrajne imovine, bez rabljenog uvoza dugotrajne imovine u izvještajnoj godini.

Te se nabave odnose na transfer dugotrajne imovine, odnosno na dobra koja su u izvještajnoj godini samo mijenjala vlasnika, ali nisu povećala vrijednost nacionalnog bogatstva zemlje u cjelini, tj. to je imovina koja nije nabavljena neposredno od izvođača građevinskih radova, proizvođača opreme ili proizvedena u vlastitoj režiji, nego je kupljena od prijašnjega korisnika.

Investicije u dugotrajnu imovinu ne obuhvaćaju:

- ✓ sitan inventar koji se knjigovodstveno vodi kao sitan inventar i čiji je vijek trajanja i korištenja kraći od godine dana
- ✓ redovito tekuće održavanje i popravke imovine
- ✓ korištenje imovine pod uvjetima operativnog *leasinga*, na strani korisnika (kao investicije prikazuje ih davatelj *leasinga*)
- ✓ vrijednosna usklađenja/revalorizaciju imovine, ulaganja u korist pričuva ili radi povećanja temeljnoga kapitala, osnivačke izdatke/uloge, stjecanje domaće rabljene imovine postupkom organizacijskih/statusnih promjena jedinice ili njezinih dijelova (spajanje, izdvajanje/razdvajanje), prevrednovanja i promjene metode vrednovanja imovine i sl.
- ✓ ulaganja u financijsku imovinu.

Kategorije dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine sadržajno su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i vrednuju se u skladu s njihovim pravilima. Vijek trajanja i korištenja imovine dulji je od godine dana.

Tako se investicije nabavom nove i rabljene dugotrajne imovine najvećim dijelom vrednuju prema nabavnoj vrijednosti i uključuju troškove prijenosa vlasništva.

Prodaje (dezinvesticije) dugotrajne imovine prikazuju se prema vrijednosti iz kupoprodajnog ugovora, bez troškova prijenosa vlasništva (bilježe se na strani kupca), PDV-a i kamata, ako su ugovorene.

Ostala umanjena imovine (ostale dezinvesticije) obuhvaćaju sva ostala umanjena imovine, npr. prijenose dugotrajne imovine drugim jedinicama, ustupanje imovine u razmjeni, trampni, ustupanje kapitalnim transferima u naturi, zamjene imovine i sl.

Iskazuju se prema vrijednosti iz ugovora, vrijednosti iz dokumenta o besplatnom prijenosu vlasništva/darovanju ili fer vrijednosti bez troškova prijenosa vlasništva, PDV-a i kamata.

U vrijednost investicija uključuje se i trgovačka marža, carine i trošarine, neodbitni porezi i druge pristojbe/doprinosi, transportni troškovi i troškovi montaže/demontaže, troškovi pripreme zemljišta za gradnju te troškovi za izradu studija, projekata, investicijskih elaborata, ekspertiza i pripreme objekta za tehnički prijam.

Imovina je detaljno klasificirana prema zahtjevima međunarodnih statističkih standarda, metodologija i klasifikacija (ESA 2010, SNA 2008, Klasifikacija proizvoda po djelatnostima Republike Hrvatske – KPD 2008. i KPD 2015.) uz, u granicama mogućnosti, poštovanje knjigovodstvene prakse.

Izvori financiranja/stjecanja investicija u dugotrajnu imovinu obuhvaćaju sve iznose za investicije u novu i rabljenu dugotrajnu imovinu, za izvještajnu godinu, odnosno načine stjecanja dugotrajne imovine bez obzira na to jesu li isplate obavljene ili nisu. Obuhvaćena su vlastita sredstva i zajednička ulaganja domaćih i inozemnih suinvestitora, financijski krediti i financijski najam – *leasing*, sredstva dobivena iz programa i fondova Europske unije, proračunska sredstva i sredstva ostvarena prema posebnim propisima i svi ostali izvori (imovina stečena bez naknade, kapitalni transferi u naturi, interna realizacija, radovi obavljani u vlastitoj režiji i sl.).

Detaljnije definicije svih varijabli raspoložive su i nalaze se u Uputama za ispunjavanje Godišnjeg izvještaja o investicijama u dugotrajnu imovinu, na internetskoj aplikaciji Državnog zavoda za statistiku, na adresi <http://www.dzs.hr>, pod Obrasci. Na istoj adresi raspoloživ je i obrazac INV-P.

Definicije su usklađene s međunarodnim statističkim standardima i metodologijama, Europskim sustavom nacionalnih računa – ESA 2010 (*European System of Accounts* – ESA 2010).

- **Statističke jedinice**

Izvještajne jedinice su, za izvještajnu godinu, namjernim uzorkom izabrane pravne osobe u zemlji.

- **Pokrivenost i obuhvat istraživanja**

Polazni podaci za formiranje uzorka jesu prikupljeni i obrađeni podaci godišnjih i tromjesečnih financijskih izvještaja, preuzeti od Financijske agencije (Fine).

Istraživanjem INV-P/2015. obuhvaćene su sljedeće pravne osobe:

- ✓ svi veliki i srednje veliki poduzetnici, financijske i osiguravajuće institucije koji su predali Fini godišnje financijske izvještaje za prethodnu godinu i svi proračunski korisnici koji su Fini predali tromjesečne financijske izvještaje izvještajne godine
- ✓ na temelju vrijednosti dugotrajne imovine (vrijednost dugotrajne imovine veća od 7.000.000,00 kuna), namjernim uzorkom izabrani mali poduzetnici
- ✓ neprofitne organizacije – veći investitori (prema podacima Fine za siječanj – rujna tekuće godine investicije veće od 100.000,00 kuna).

Uzorak istraživanja INV-P obuhvaćao je ukupno 9 391 jedinicu.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Interni korisnici:

- ✓ Statistički poslovni registar – ažuriranje SPR-a povratnim informacijama istraživanja INV-P
- ✓ Sektor ekonomskih statistika (jedna od važnijih ulaznih baza podataka za obračun kategorija ukupnih bruto investicija u fiksni kapital i regionalnih investicija, za potrebe obračuna investicija kao jedne od stavki bruto domaćeg proizvoda prema rashodnoj metodi i za potrebe nacionalnih računa)
- ✓ Služba strukturnih poslovnih statistika (jedna od važnijih ulaznih baza podataka za obračun investicija)
- ✓ Sektor poljoprivrede, šumarstva, ribarstva i zaštite okoliša (Odjel ekonomskih računa poljoprivrede i šumarstva i Odjel statistike zaštite okoliša).

Vanjski korisnici:

- ✓ tijela državne i lokalne uprave/samouprave
- ✓ instituti, fakulteti, znanstvenici, istraživači, ekonomski analitičari, studenti, mediji komore/strukovna udruženja, financijske institucije, neprofitne organizacije/udruge i sl.
- ✓ gospodarski poslovni subjekti – nefinancijska poduzeća
- ✓ međunarodni/strani korisnici

1.1.1. Potrebe korisnika

Budući da podaci prikupljeni ovim istraživanjem ponajprije služe kao jedna od važnijih ulaznih baza podataka za daljnje makroekonomske obračune investicija te da su usklađeni s međunarodnim metodologijama, definicijama, standardima i klasifikacijama, oni zadovoljavaju potrebe glavnih/redovitih i potencijalnih korisnika.

Manji dio vanjskih korisnika katkad iskazuje potrebu za detaljnijim podacima.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Mjerenje zadovoljstva korisnika/istraživanje ne provodi se pa nemamo povratnih informacija, na temelju istraživanja, o zadovoljstvu vanjskih korisnika.

Poslovnom komunikacijom s vanjskim korisnicima stječe se dojam da su uglavnom zadovoljni, ali neki od njih katkad imaju potrebu za detaljnijim podacima.

Interni korisnici uglavnom su zadovoljni kvalitetom podataka. Najveći dio njihovih potreba, mišljenja i prijedloga uključen je u istraživanje INV-P iz prijašnjih godina, kao i pri posljednjoj reviziji istraživanja, od 2014.).

1.2. Potpunost podataka

Istraživanje je potpuno usklađeno s metodologijom Eurostata ESA 2010 i pruža potrebnu osnovu za daljnje obračune, kojima je ponajprije i namijenjeno.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka je 100%.

2. Točnost i pouzdanost

Točnost i pouzdanost na temelju uzorkom prikupljenih i obrađenih podataka analizira se uparima dobivenih vrijednosti sa srodnim/doticaјnim raspoloživim podacima kao što su raspoloživi podaci o investicijama iz Godišnjih financijskih izvještaja, podacima prijašnjih godina, analizom indeksa, struktura, analizom po djelatnostima i teritorijalnim područjima i sl.

Budući da se istraživanje provodi na temelju namjernog uzorka, a ne na temelju uzorka procjena cijele populacije, obrada istraživanja ne daje podatke za cijelu populaciju. Istraživanje je ponajprije ulazna baza podataka za daljnje obračune koji se provode za cijelu metodološki definiranu populaciju.

2.1. Uzoračka pogreška

Nije primjenjivo. Osnova je namjerni uzorak (ne slučajni uzorak) i ne provodi se procjena cijele populacije na temelju uzorka. Uzoračka se pogreška ne izračunava.

2.1.1. Indikatori uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.1.2. Pristranost u procesu selekcije

Iako je riječ o istraživanju koje se provodi na temelju namjernog uzorka, zbog njegove specifične svrhe da kao baza podataka daje dio ulaznih podataka za daljnje obračune, a ne potpune konačne rezultate o investicijama/dezinvesticijama, pristranost u procesu selekcije nije potpuno primjenjiv pokazatelj kvalitete ovog istraživanja.

Osim toga, riječ je o podacima o investicijama za koje izračun pristranosti u procesu selekcije primjenom pomoćnih varijabli kao što su prihodi, broj zaposlenih i sl. nije realan/doobar pokazatelj kvalitete.

Kao polazni podaci za formiranje uzorka koriste se prikupljeni i obrađeni podaci godišnjih i tromjesečnih financijskih izvještaja, preuzeti od Financijske agencije (Fina) i ti su polazni podaci za istraživanje INV-P (može se reći) ukupna ciljana populacija.

U financijskim izvještajima postoji i srodan podatak o investicijama u novu dugotrajnu imovinu, koji se, uz podatke istraživanja INV-P, također koristi kao jedna od ulaznih baza podataka za iste konačne obračune investicija u DZS-u.

Budući da se gotovo cijeli bitni dio namjernih uzorkom ispuštenih jedinica odnosi na male poduzetnike (u neprofitnim organizacijama riječ je o vrlo malim vrijednostima), pristranost u procesu selekcije eventualno možemo procijeniti primjenom sljedećih pomoćnih varijabli:

$$\beta = \left| \frac{\theta - \hat{\theta}}{\theta} \right|$$

β – pristranost u procesu selekcije

θ – stvarna vrijednost parametra populacije = GFI SVI POD za 2014.-2015., AOP 291 Investicije u novu dugotrajnu imovinu (Izvor: Fina)

2014. = 35,184.753 tis. kn

2015. = 38,444.856 tis. kn

$\hat{\theta}$ – procijenjena vrijednost parametra uzorka na ograničenoj populaciji = DZS obrada INV-P SVI POD za 2014.-2015., Nabava nove dugotrajne imovine

2014. = 30,233.388 tis. kn

2015. = 31,077.747 tis. kn

$$2014. \quad \beta = \left| \frac{35.184.753 - 30.233.388}{35.184.753} \right| * 100 = \mathbf{14,07\%}$$

$$2015. \quad \beta = \left| \frac{38.444.856 - 31.077.747}{38.444.856} \right| * 100 = \mathbf{19,16\%}$$

2.2. Neuzoračka pogreška

Neuzoračke pogreške pojavljuju se u oblicima pogreške obuhvata, stope neobuhvata, pogreške mjerenja, pogreške i stope neodgovora.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Polazni podaci za formiranje uzorka jesu prikupljeni i obrađeni podaci godišnjih i tromjesečnih financijskih izvještaja, preuzeti od Financijske agencije (Fine).

Ne raspoložemo točnim podacima/informacijama o jedinicama koje su poslovno aktivne, ali Fini nisu predale navedene izvještaje, kao ni podatkom koliko je od tih jedinica mogućih investitora. Budući da je praktično riječ većinom o jedinicama koje imaju poslovnih problema ili su u stečaju/likvidaciji, pretpostavka je da je utjecaj te pogreške na rezultate istraživanja neznatan.

2.2.2. Stopa neobuhvata

Broj jedinica/Izveštajna godina	2014.	2015.
Ukupan broj jedinica istraživanja/uzorak	9 917	9 391
0 Neuspjela dostava pošte jedinici/upitna adresa	158	65
1 Posluje, odbija dostavu izvještaja	2	0
2 Posluje, dostavljen obrazac/odgovor	9 189	8 906
3 Ne posluje (mirovanje, prestanak rada prije ili u tijeku izvještajne godine i sl.)	20	53
4 Stečaj/likvidacija	72	85
5 Ostalo/Nepoznato	476	282
STOPA NEOBUHVATA, %¹⁾	1,79	1,25

1) Neutažena stopa neobuhvata na namjernom uzorku provedenog istraživanja

2.2.3. Pogreške mjerenja

Istraživanje se provodi tako da izvještajne jedinice ispunjavaju/dostavljaju elektronički obrazac. Unos dijela zaprimljenih tiskanih obrazaca obavljaju statističari DZS-ova Odjela za investicije, područnih statističkih ureda i upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za poslove službene statistike, ispunjavanjem e-obrasca na isti način kao da to čini izvještajna jedinica.

Pogreške mjerenja svedene su na minimalnu mogućnost na sljedeći način:

- ✓ svi identifikacijski podaci e-obrasca automatski su preuzeti iz baze adresara, ne upisuju ih jedinice
- ✓ apisanе su i jedinicama raspoložive detaljne upute za popunjavanje obrasca i druge popratne upute za ispunjavanje e-obrasca
- ✓ šifrnici su postavljeni u obliku e-izbornika
- ✓ postavljene su vrlo detaljne dvostruke računsko-logičke kontrole na e-obrascu i u generatorskoj aplikaciji za obradu podataka, e-obrazac se ne može poslati ako na njemu nisu ispravljene i sve zadane i programski postavljene pogreške
- ✓ za sve nejasnoće i potrebne dodatne informacije izvještajnim se jedinicama omogućuje kontinuirana pomoć zaposlenika statistike (telefoni i elektronička adresa)
- ✓ osim toga, svaki obrazac pregleda statističar i ako eventualno uoči još neke logičke pogreške ili sporne varijable radi ispravaka kontaktira s izvještajnom jedinicom.

2.2.4 Pogreška neodgovora

Kako bi se održali planirani rokovi i kvaliteta, u tijeku provedbe istraživanja kontinuirano se svakog dana prati i stopa odziva/dostavljenih obrazaca i odgovora izvještajnih jedinica. U slučaju kašnjenja u dostavi podataka s izvještajnim se jedinicama kontaktira telefonom ili pisanim poštanicama, na temelju detaljno priređenih adresara početih/nedostavljenih izvještaja. Povrat obrazaca od 2014. = 92,66% i 2015. = 94,84% zadovoljavajući je.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinica

Broj jedinica/Izvještajna godina	2014.	2015.
Ukupan broj jedinica istraživanja/uzorak	9 917	9 391
0 Neuspjela dostava pošte jedinici/upitna adresa	158	65
1 Posluje, odbija dostavu izvještaja	2	0
2 Posluje, dostavljen obrazac/odgovor	9 189	8 906
3 Ne posluje (mirovanje, prestanak rada prije ili u tijeku izvještajne godine i sl.)	20	53
4 Stečaj/likvidacija	72	85
5 Ostalo/Nepoznato	476	282
STOPA NEODGOVORA, %¹⁾	5,55	3,91

1) Neutažena stopa neodgovora na namjernom uzorku provedenog istraživanja

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

Obradom podataka istraživanja uz provođenje postavljenih vrlo detaljnih računsko-logičkih kontrola na e-obrascu i u generatorskoj aplikaciji za obradu podataka možemo reći da su sve jedinice koje su odgovorile/ispunile obrazac odgovorile i na sva pitanja i da neodgovora ovog tipa nije bilo.

Izvještajne jedinice koje u tijeku izvještajne godine nisu imale investicije/dezinvesticije, dostavljale su obrazac na kojem su ispunjena samo identifikacijska obilježja (zaglavlje obrasca)

i na pitanje jesu li tijekom izvještajne godine imale ulaganja u dugotrajnu imovinu, odnosno dezinvesticije (prodaju i/ili ostala umanjena imovine) dan je (prekrižen) odgovor NE. Izvještajne jedinice koje su imale investicije/dezinvesticije imaju prekrižen odgovor DA i ispunjene tablice obrasca.

I jedne i druge jedinice tretirane su i obrađene na isti način, kao jedinice koje su dostavile ispunjen obrazac.

Preskočene pojedine varijable na obrascu nisu neodgovorena pitanja, nego znače da izvještajna jedinica te varijable u izvještajnoj godini kao pojavu nije ni imala.

2.2.7. Pogreške obrade

Prikupljanje podataka istraživanja provodi se ispunjavanjem/dostavom elektroničkog obrasca, a obrada podataka istraživanja izvodi se u generatorskoj aplikaciji za obradu podataka. Pogreške obrade podataka otklanjaju se automatskom i dodatno postavljenom procedurom obrade podataka, a svedene su na minimalnu mogućnost i na sljedeći način:

- ✓ svi identifikacijski podaci e-obrasca automatski su preuzeti iz baze adresara, ne upisuju ih jedinice ili statističari
- ✓ šifrnici su postavljeni u obliku e-izbornika (nema "ručnog" šifriranja)
- ✓ postavljene su vrlo detaljne dvostruke računsko-logičke kontrole na e-obrascu (unos) i u generatorskoj aplikaciji za obradu podataka; e-obrazac ne može se poslati ako na njemu nisu ispravljene i sve programirane pogreške
- ✓ provodi se analiza obrađenih podataka i usporedbe obrađenih podataka (pojedinih i na jediničnoj razini) s drugim raspoloživim sadržajno srodnim izvorima (npr. Finine obrade Godišnjih financijskih izvještaja i sl.) i prethodnom godinom
- ✓ osim toga, svaki obrazac pregleda statističar i ako uoči još neke logičke pogreške ili sporne varijable kontaktira s izvještajnom jedinicom radi ispravaka.

2.2.8. Stopa imputacije

Imputacija se ne koristi/provodi pa se za ovo istraživanje ne izračunava ni stopa imputacije.

2.2.9. Stopa uređivanja podataka

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

Automatskim nadzorom/statistikom obrade podataka u generatoru raspoloživi su i određeni podaci statistike pogrešaka/njihovih ispravaka čiji način evidentiranja nije prilagođen i ne daje potpuno prilagođene elemente koji bi mogli poslužiti za izračun pouzdane/kvalitetne stope uređivanja podataka.

Budući da su programirane i postavljene opsežne i vrlo detaljne LRK i na elektroničkom obrascu koji se ne može poslati dok zadane pogreške nisu ispravljene i u generatorskoj obradi, procjenjujemo da stopa uređenja podataka u fazi generatorske obrade/obrade iznosi oko 24%. Pregledava se sav materijal, a uređivanje se uglavnom odnosi na ispravljanje preostalih logičkih pogrešaka, pogrešaka kao što su kune – tisuće kuna i detaljniju/kvalitetniju raščlambu djelatnosti namjene investicija u tablici 3.

Provođenje istraživanja postavljeno je tako da LRK i uređivanje podataka traju već od unosa podataka u elektronički obrazac, uz kontinuiranu eventualno potrebnu potporu nadležnih statističara.

2.2.10. Stopa učinkovitosti logičko-računske kontrole

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

Automatskim nadzorom/statistikom obrade podataka u generatoru raspoloživi su i određeni podaci statistike pogrešaka/njihovih ispravaka čiji način evidentiranja nije prilagođen i ne daje potpuno prilagođene elemente koji bi mogli poslužiti za izračun ove stope.

Programirane su i postavljene opsežne i vrlo detaljne LRK i na elektroničkom obrascu, koji se ne može poslati dok pogreške nisu ispravljene, i u generatorskoj obradi, koja je završena tek kada su sve programirane/zadane pogreške ispravljene.

2.2.11. Pogreška izbora modela

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava, u istraživanju nema primjene nikakvih posebnih modela.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Podaci istraživanja i njegove vremenske serije planirano se ne revidiraju pa ne postoji ni pisano definirana politika revizije tih podataka. Revidiraju se obračunane makroekonomske kategorije za čiji obračun ti podaci služe, kao dio ulaznih podataka.

2.3.2. Praksa revizije podataka

Podaci ovog istraživanja i njegove vremenske serije planirano se ne revidiraju.

Budući da su stavke ovog istraživanja i njihove metodološke definicije povezane i usklađene s međunarodnim statističkim standardima i metodologijama, Europskim sustavom nacionalnih računa – ESA 2010 (*European System of Accounts – ESA 2010*), metodološke revizije obrasca provode se u vrijeme i prema preporukama, standardima i procedurama prakse europske statistike.

Kada se na međunarodnoj razini revidira metodologija, revidira se i obrazac/istraživanje. Istodobno se vodi briga i o eventualnim novim/dodatnim nacionalnim potrebama.

Službeno se objavljuju samo konačni podaci istraživanja, prema unaprijed planiranom i službeno objavljenom roku.

Neplanirani ispravci nastali kao posljedica eventualno naknadno otkrivenih pogrešaka u objavljenim rezultatima statističkog istraživanja provode se objavom ispravka objavljenoga netočnog podatka u najkraćem mogućem roku, prema jedinstvenoj proceduri određenoj na razini Državnog zavoda za statistiku.

O svim takvim događajima, razlozima i prirodi revizije/ispravaka obavještavaju se korisnici podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava, nije primjenjiv.

2.4. Desezoniranje (vremenska prilagodba)

Postupak desezoniranja ne provodi se u ovom istraživanju.

3. Pravodobnost i vremenska određenost

3.1. Pravodobnost

Službeno se objavljuju samo konačni podaci istraživanja, prema unaprijed planiranom i službeno objavljenom roku.

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Objavljuju se samo konačni rezultati pa je pravodobnost prvih rezultata jednaka pravodobnosti konačnih rezultata.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Izveštajna godina	2014.	2015.
Objavljeni planirani datum objave	30. studenoga 2015.	4. studenoga 2016.
Pravodobnost konačnih rezultata (vremenski razmak – mjeseci)	T + 11	T + 10

Pravodobnost konačnih rezultata većinom je T + 11.

3.2. Vremenska određenost

Svi podaci objavljuju se prema planiranim datumima objave navedenima i objavljenima u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka i Programu publiciranja.

3.2.1 Vremenska određenost – isporuka i objavljivanje

Izveštajna godina	2014.	2015.
Objavljeni planirani datum objave	30. studenoga 2015.	4. studenoga 2016.
Ostvareni/stvarni datum objave	30. studenoga 2015.	4. studenoga 2016.
Isporuka	0, 100%	0, 100%
Vremenska određenost konačnih rezultata (vremenski razmak – dani)	0	0
Postotak pravodobno objavljenih podataka	100%	100%

4. Dostupnost i jasnoća

Obrađeni agregirani podaci dostupni su u sljedećim statističkim publikacijama i oblicima:

- ✓ tiskane publikacije (dvojezično, na hrvatskome i na engleskom jeziku) – Priopćenje (godišnje), Statistički ljetopis Republike Hrvatske
- ✓ internetske stranice DZS-a, elektronički oblik (dvojezično, na hrvatskome i na engleskom jeziku) – Priopćenje (godišnje), Statistički ljetopis Republike Hrvatske

- ✓ ostali oblici (na temelju pisanih dopisa/zahtjeva, zahtjevi za podacima stigli elektroničkom poštom, priprema izvedivih dodatnih tablica na zahtjev korisnika i sl.).

Mikropodaci su dostupni internim DZS-ovim korisnicima za službene potrebe – daljnje obračune i u skladu s odredbama o diseminaciji, korištenju, povjerljivosti i zaštiti statističkih podataka Zakona o službenoj statistici te srodnim odredbama ostalih vezanih pravnih propisa (zakona, pravilnika i sl.) objavljenih na internetskim stranicama DZS-a.

Na internetskim stranicama DZS-a nalaze se i sve ostale dodatne upute o načinima pristupa statističkim podacima, mogućnostima, načinima i oblicima njihova dobivanja, cijenama (za proizvode/usluge koji podliježu naplati) i sl.

Rezultati istraživanja prikazani su u tabličnim pregledima u apsolutnim brojevima, u tisućama kuna. Zbog prirode i svrhe istraživanja (agregirani podaci uzorka namijenjeni ponajprije za daljnje obračune) podaci nisu ilustrirani popratnom grafikom.

Razine prikazivanja rezultata istraživanja teritorijalno su Republika Hrvatska i županije, po područjima djelatnosti NKD-a 2007.

U publikacijama su dana kratka i jasna metodološka objašnjenja, uz osiguranu mogućnost korištenja detaljnijih uputa/objašnjenja, u obliku napomene korisnicima:

Detaljne Upute za ispunjavanje Godišnjeg izvještaja o investicijama u dugotrajnu imovinu i obrazac INV-P raspoloživi su na internetskoj aplikaciji Državnog zavoda za statistiku, na adresi <http://www.dzs.hr>, pod Obrasci.

Usmeni komentari korisnika i povratne informacije dobivene od njih većinom potvrđuju da su omogućeni jednostavan i lak pristup podacima te njihovo pretraživanje te je njihova prezentacija jasna. Budući da nije provedena anketa o zadovoljstvu korisnika, ne raspolažemo povratnim anketnim informacijama korisnika o jasnoći.

Osim toga, za sve dodatne upute/objašnjenja raspoloživi su službenici DZS-ova Odjela za investicije.

4.1. Naslovi Priopćenja u kojima se objavljuju podaci

Investicije u 2015.

4.2. Naslovi ostalih publikacija u kojima se objavljuju podaci

Statistički ljetopis Republike Hrvatske

4.3. Internetska baza podataka u kojima se objavljuju podaci

Nije raspoloživo.

4.4. Dostupnost mikropodataka

Mikropodaci su dostupni internim DZS-ovim korisnicima za službene potrebe – daljnje obračune i u skladu s odredbama o diseminaciji, korištenju, povjerljivosti i zaštiti statističkih podataka Zakona o službenoj statistici i srodnim odredbama ostalih vezanih pravnih propisa (zakona, pravilnika i sl.) objavljenih na internetskim stranicama DZS-a.

4.5. Dostupnost metodoloških dokumenata

- ✓ kratka metodološka objašnjenja: u tiskanim publikacijama (dvojezično, na hrvatskome i na engleskom jeziku) – Priopćenje (godišnje), Statistički ljetopis Republike Hrvatske – te

na internetskim stranicama DZS-a u elektroničkom obliku (dvojezično, na hrvatskome i na engleskom jeziku) – Priopćenje (godišnje), Statistički ljetopis Republike Hrvatske

- ✓ detaljne Upute za ispunjavanje Godišnjeg izvještaja o investicijama u dugotrajnu imovinu i obrazac INV-P raspoloživi su u internetskoj aplikaciji Državnog zavoda za statistiku, na adresi: <http://www.dzs.hr>, pod Obrasci (na hrvatskom jeziku)
- ✓ Uredba (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (ESA 2010), (SL L 174/1, 26. lipnja 2013.) (na engleskome/hrvatskom jeziku).

5. Usporedivost

Sadašnja usporedivost varijabli istraživanja između zemljopisnih područja (nacionalne regije, članice EU-a) potpuno je zadovoljavajuća zbog njihove metodološke usklađenosti (ESA 2010).

5.1. Asimetričnost zrcalnih statistika

Nije primjenjivo.

5.2. Usporedivost u tijeku vremena

2014. – 2015.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija: 2.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Godišnje istraživanje o investicijama Državni zavod za statistiku provodi od 1967.

Cijelo razdoblje provođenja i obrade istraživanja popraćeno je nizom društveno-političkih i gospodarskih promjena koje su utjecale i na usporedivost tih podataka.

Usto, do prekida serije dolazilo je i zbog povremenih promjena statističkih metoda/konceptata, metodoloških definicija, klasifikacija djelatnosti, nacionalnih klasifikacija zemljopisnih/prostornih jedinica, obuhvata izvještajnih jedinica – ciljane populacije i dr.

Neki od glavnih razloga koji su utjecali na prekide u vremenskoj seriji su sljedeći:

- ✓ do 1990. novčana jedinica je bila tadašnji jugoslavenski dinar, u siječnju 1990. došlo je do njegove denominacije 10 000 YUD = 1 konvertibilni dinar, potkraj 1991. kao sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj uveden je hrvatski dinar, 1 konvertibilni dinar = 1 HRD, u svibnju 1994. uvedena je nova novčana jedinica kuna, 1 000 HRD = 1 kuna (denominacije su u većoj mjeri posljedice visoke inflacije)
- ✓ za privremeno zaposjednuta ratna područja 1991. – 1994. i područja pod privremenom upravom UNTAES-a (Prijelazne uprave UN-a za istočnu Slavoniju, Baranju i zapadni Srijem) 1995. – 1997. nije bilo moguće prikupljanje podataka
- ✓ do 1992. obuhvat je bio potpun za sve pravne osobe u državnome (društvenom) vlasništvu
- ✓ od 1993. do 1995. Državni zavod za statistiku ovim istraživanjem obuhvaćao je na

temelju podataka Zavoda za platni promet najveće investitore u Republici Hrvatskoj preko čijih se računa ostvarilo oko 95% svih isplata za investicije (namjerni uzorak)

- ✓ od 1996. obrazac INV-P (sadržaj i stavke obrasca) djelomično je promijenjen u odnosu na prijašnje godine zbog prilagodbe međunarodnim statističkim standardima i metodologijama (ESA 1995, SNA 1993)
- ✓ kako bi se povećala kakvoća podataka, namjerni uzorak od 1996. je proširen, a za 1997. i 1998. obuhvaćeno je cjelokupno područje L – Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje, zatim svi veliki i srednje veliki poduzetnici prema podacima ZAP-a i sve ostale pravne osobe koje su prema podacima ZAP-a imale isplate za investicije
- ✓ prema podacima Zavoda za platni promet, odnosno Financijske agencije (Fine), koji su prikupljeni tromjesečnim statističkim izvještajima pravnih osoba za razdoblje od siječnja do rujna 1999. do 2012., uzorkom su obuhvaćene sljedeće pravne osobe:
  - a) banke i štedionice
  - b) osiguravajuća društva
  - c) neprofitne organizacije koje su imale investicije veće od 100.000 kuna (od 2004.)
  - d) proračunski korisnici
  - e) veliki poduzetnici
  - f) srednje veliki poduzetnici
  - g) mali poduzetnici koji su imali investicije veće od 50.000 kuna (u 1999.), 100.000 kuna (u 2000. i 2001.), 150.000 kuna (u 2002.), 200.000 kuna (u 2003., 2004. i 2005.) i 250.000 kuna (u 2006., 2007., 2008., 2009., 2010., 2011. i 2012.)
- ✓ od 2013. (do danas) zbog ukidanja dijela tromjesečnih statističkih izvještaja (Fine) mijenjaju se polazni podaci za formiranje uzorka pa su istraživanjem obuhvaćene sljedeće pravne osobe:
  - a) svi veliki i srednje veliki poduzetnici, financijske i osiguravajuće institucije koji su predali Fini godišnje financijske izvještaje za prethodnu godinu i svi proračunski korisnici, koji su Fini predali tromjesečne financijske izvještaje izvještajne godine
  - b) na osnovi vrijednosti dugotrajne imovine (vrijednost dugotrajne imovine veća od 7.000.000,00 kuna), namjernim uzorkom izabrani mali poduzetnici
  - c) neprofitne organizacije – veći investitori (prema Fininim podacima za siječanj – rujan tekuće godine investicije veće od 100.000,00 kuna).
- ✓ od 2014. obrazac INV-P (sadržaj i stavke obrasca) revidiran je i djelomično promijenjen u odnosu na prijašnje godine zbog usklađivanja s revidiranim međunarodnim statističkim standardima i metodologijama (ESA 2010, CPA 2008)
- ✓ promjene klasifikacija djelatnosti: 1967. – 1975. primjenjivala se tadašnja nacionalna Nomenklatura za razvrstavanje gospodarskih i drugih organizacija te državnih organa prema djelatnostima, 1976. – 1995. tada nacionalna Jedinstvena klasifikacija djelatnosti (JKD), od 1996.-2002. Nacionalna klasifikacija djelatnosti (NKD), 2003. – 2007. Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2002. (NKD 2002.) i od 2008. do danas Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007. (NKD 2007.)
- ✓ kao oblik političko-teritorijalnog ustroja postojali su kotari ,koji su se održali do 1967., kada su ukinuti (NN, br. 13/67.). Broj kotara varirao je, tako ih je 1955. bilo 27, 1962. godine 9 te 1967. godine 8. Općine kao osnovne političko-teritorijalne jedinice održale su se sve do današnjih dana, s različitim stupnjem organizacije i značenja u političkom odlučivanju. Njihov broj također je bio različit, od 737 u 1952. do 102 u 1991. Početkom sedamdesetih godina, 1974., bile su formirane prema teritorijalnom načelu i zajednice općina. U 1992. na temelju Ustavnog zakona o provedbi Ustava Republike Hrvatske (NN, br. 34/92.) formirana su dva kotara s posebnim samoupravnim položajem (Glina i Knin).

Današnje županije utemeljene su na Ustavu Republike Hrvatske, koji je donio Sabor 22. prosinca 1990. U njemu je predviđen povratak županijskoga teritorijalnog ustroja. Na temelju Ustava Republike Hrvatske (članak 89.) Zastupnički dom Sabora izglasao je 29. prosinca 1992. Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN, br. 90/92.), prema kojem su formirani: 21 županija, 2 kotara, 70 gradova i 419 općina. Prema stanju na dan 22. rujna 1995. (NN, br. 69/95.), bilo je 20 županija, 75 gradova te 424 općine. Prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, koji je objavljen u Narodnim novinama br. 10 od 30. siječnja 1997. i primjenjuje se od 7. veljače 1997., Republika Hrvatska imala je 21 županiju, 122 grada i 416 općina, od 28. studenoga 1997. (NN, br. 124/97.) 122 grada i 417 općina, od 20. svibnja 1998. (NN, br. 68/98.) 21 županiju, 123 grada i 420 općina, od 9. studenoga 1999. (NN, br. 117/99.) 123 grada i 421 općinu, od 8. prosinca 1999. (NN, br. 128/99.) 123 grada i 422 općine, od 22. prosinca 2000. (NN, br. 129/00.) 123 grada i 423 općine, od 24. listopada 2001. (NN, br. 92/01.) 123 grada i 424 općine, od 16. srpnja 2002. (NN, br. 83/02.) 123 grada i 425 općina, od 19. veljače 2003. (NN, br. 25/03.) 123 grada i 426 općina, od 4. srpnja 2003. (NN, br. 107/03.) 124 grada i 425 općina, od 4. studenoga 2003. (NN, br. 175/03.) 124 grada i 426 općina, od 28. srpnja 2006. (NN, br. 86/06.) 127 gradova i 429 općina, a od 12. veljače 2013. (NN, br. 45/13.) 128 gradova i 428 općina.

6. Koherentnost/smislenost

6.1. Koherentnost/smislenost između kratkoročnih i strukturnih podataka

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

Podaci prikupljeni ovim istraživanjem ponajprije su namijenjeni daljnjim obračunima investicija, najvećim dijelom usklađeni su s potrebama i u zadovoljavajućoj mjeri služe internim korisnicima:

- ✓ Statistički poslovni registar – ažuriranje SPR-a povratnim informacijama istraživanja INV-P
- ✓ Sektor ekonomskih statistika (jedna od važnijih ulaznih baza podataka za obračun kategorija ukupnih bruto investicija u fiksni kapital i regionalnih investicija, za potrebe obračuna investicija kao jedne od stavki bruto domaćeg proizvoda prema rashodnoj metodi i za potrebe nacionalnih računa)
- ✓ Služba strukturnih poslovnih statistika (jedna od važnijih ulaznih baza podataka za obračun investicija)
- ✓ Sektor poljoprivrede, šumarstva, ribarstva i zaštite okoliša (Odjel ekonomskih računa poljoprivrede i šumarstva i Odjel statistike zaštite okoliša).

Postojeće razlike rezultat su različitih sadržaja/svrhe posla te različitih statističkih postupaka i metodologija.

6.2. Koherentnost/smislenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

Istraživanje je usklađeno/prilagođeno potrebama daljnjih obračuna nacionalnih računa.

6.3. Koherentnost/smislenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

Postoji djelomična usklađenost s pojedinim podacima obrade Godišnjih financijskih izvještaja Fine.

Uzroci razlika među raspoloživim podacima rezultat su različitih sadržaja/svrhe izvještaja INV-P i GFI te različitih postupaka i metodologija.

7. Troškovi i opterećenje

Sustavni podaci troškovnog računovodstva po svakom istraživanju u DZS-u nisu potpuno osmišljeni/raspoloživi. Dana procjena odnosi se na dio troškova za koje su nam informacije trenutačno bile raspoložive.

Broj zaposlenika odnosi se na zaposlenike koji sudjeluju u svim fazama rada vezanima za pripremu, provođenje i obradu istraživanja te radu na publiciranju i diseminaciji podataka INV-P istraživanja (s voditeljem Odjela).

7.1. Troškovi

Izveštajna godina	2014.	2015.
Ukupan broj jedinica istraživanja/uzorak – godišnje	9 917	9 391
Broj zaposlenika (Odjel za investicije, puno radno vrijeme/12 mjeseci)	4	4
Broj zaposlenika (Odjel za investicije, puno radno vrijeme/10 mjeseci)	1	1
Broj zaposlenika (Područne jedinice u županijama i Grad Zagreb – Gradski ured za stratezijsko planiranje i razvoj grada/Odjel za statistiku dio radnog vremena cca 2 mjeseca)	cca 1-2 zaposlena*21 PJ	cca 1-2 zaposlena*21 PJ
Broj sati 4 zaposlenika (Odjel za investicije, puno radno vrijeme/12 mjeseci) = 4*cca 1800 h	7 200	7 200
Broj sati 1 zaposlenika (Odjel za investicije, puno radno vrijeme/10 mjeseci)	1 400	1 400
Broj sati zaposlenika (Područne jedinice u županijama i Grad Zagreb-Gradski ured za stratezijsko planiranje i razvoj grada/Odjel za statistiku dio radnog vremena cca 2 mjeseca)	...	....
Izrada/održavanje internetske aplikacije –Proteron savjetovanje d. o. o., kn	68.625,00	20.000,00
DZS/Omotnice i njihov dotisak, kn	4.750,00	4.750,00
DZS/Poštarina (cca 10.000*3,10 kn), kn	31.000,00	31.000,00
DZS/Papir-dopisi (cca 10.000, 5 kutija*2000 kom), 1 kutija min. 120,00 kn	1.000,00	1.000,00
DZS/ostali režijski troškovi (telefoni, ispisi i sl.)	...	...

Izveštajna godina	2014.	2015.
PJ Uredski materijal, požurnice – omotnice i telefoni, otprema pošte, ostali režijski troškovi	...	...
DZS/informatička potpora (zaposlenici i troškovi), vanjski troškovi Microsofta i sl.	...	...

7.2. Opterećenje

Izveštajna godina	2014.	2015.
Ukupan broj jedinica istraživanja/uzorak – godišnje	9 917	9 391
Dostavljen obrazac/odgovor (broj davatelja podataka)	9 189	8 906

Ostalim komponentama za mjerenje opterećenja davatelja podataka (izveštajnih jedinica) zasad ne raspolažemo.

Vrijeme ispunjavanja obrasca svake jedinice varira i ovisi o tome je li izvještaj negativan (nisu imali investicije/dezinvesticije određene izvještajne godine) ili su ih imali. Ako su imali investicije/dezinvesticije, vrijeme ispunjavanja obrasca ovisi o više parametara, npr. koliko je investiranje, kakvih/koliko vrsta i u koje djelatnosti i područja su ulaganja, ispunjavaju li elektronički ili tiskani obrazac i sl.

Podatak o vremenu utrošenu za ispunjavanje u budućnosti bi se mogao predvidjeti, prikupiti i obraditi kao jedan od podataka na obrascu.